

Kirkollishallituksen istunto 13.10.2022

Pöytäkirja

Aika: 13.10.2022 klo 13.00–13.50
Paikka: Kirkollishallituksen kokoustilat, Karjalankatu 1, Kuopio
Läsnä: arkkipiispa **Leo** (puheenjohtaja), metropoliitta **Arseni**, metropoliitta **Elia**, piispa **Sergei**, kirkkoherra **Marko Patronen**, nunna **Elisabet**, **Anna-Katriina Salmikangas**, **Matti Tolvanen**
Esittelijät: palvelukeskuksen johtaja **Jari Rönkkö**, taluspäällikkö **Henna Mynttinen**, kirkkopalvelujen koordinaattori **Sirpa Okulov**
Sihteeri: Annaleea Kemppainen

Palvelukeskuksen johtajan esittely

89

Kirkolliskokousaloite: kirkolliskokousten päätösten tuloksellisuus - työryhmä

Esteellisyys:

Metropoliitta Arseni

Taustaa:

Kuopion ja Karjalan hiippakunnan metropoliitta Arseni on tehnyt kirkolliskokousaloitteen työryhmän perustamisesta, joka selvittäisi vuodesta 2017 alkaen kirkolliskokousten päätösten tuloksellisuutta toiminnalliselta ja taloudelliselta kannalta. **Liite 89**. Aloitteessa esitetään myös, että mikäli päätös ei ole johtanut asetettuun tavoitteeseen toiminnassa ja taloudessa, niin työryhmä selvittää syyt, miksi muutosta ei tapahtunut. Lisäksi työryhmän tulee selvittää, miksi joku päätös on jätetty toteuttamatta tai toteutettu vain osittain, ja tehdä arvio, oliko oikea toimenpide jättää kirkolliskokouksen velvoittava päätös toteuttamatta tai toteuttaa se vain osittain.

Metropoliitta Arsenin aloite pureutuu johtamisen peruskysymyksiin, päätöksenteon toimeenpanoon ja toimien vaikuttavuuteen. Metropoliitan aloite nostaa esille nämä johtamisen keskeiset peruspilarit. Ilman päätösten toimeenpanoprosessia ja seuranta on suuri vaara, että päätösten toimeenpano jää puolitehisen. Systemaattinen seuranta mahdollistaa myös arvioinnin siitä, onko päätösten rakenteessa jotakin, joka vaikeuttaa niiden toimeenpanoa. Aloitteessa ehdotetaan tehtyjen päätösten toimeenpanon tutkimista mutta ei oteta kantaa, miten päätösten toimeenpanoa ja niiden vaikuttavuutta voidaan parantaa.

Esitys:

Kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle, että aloitteessa esitettyä työryhmää ei perusteta eikä selvitystä tehdä, vaan aloitteessa esille nostetut päätösten toimeenpanoon liittyvät ongelmat ja kysymykset ratkaistaan seuraavasti: Kirkolliskokous päättää, että kirkollishallitus laatii kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanosta ja seurannasta menettelyt ja luo näihin tarvittavat työkalut. Tämän jälkeen kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanosta syntyy systemaattista ajantasaista tietoa, joka lähetetään vuosittain tiedoksi kirkolliskokoukselle.

Aloite lähetetään kirkolliskokouksen hallintovaliokunnan käsiteltäväksi.

Perustelut:

Työryhmän tekemäksi aloitteessa esitetty selvitystyö on laajuudeltaan ja vaativuudeltaan suuri, ja näin ollen sen tekemiseen tulee allokoita riittävät resurssit. Selvityksen tekemiseen eivät voi osallistua kirkolliskokouksen päätöksiä toimeenpanevat tahot. Selvitystä ei voida tehdä vapaaehtoisvoimin sen tärkeyden ja laajuuden sekä siihen liittyvien oikeudellisten ja taloudellisten kysymysten takia. Erityisesti yksittäisten henkilöiden työsuoritusten arviointia tulee välttää siihen liittyvien mahdollisten työoikeudellisten riskien vuoksi.

Aloitteessa kuvatun kaltaiseen työryhmään tulisi kuulua oikeustieteellistä, taloudellista ja selvitysosaamista, ja sen tulisi pystyä tutkimaan esitetyt asiat objektiivisesti ja luotettavasti. Tämän tasoisen työryhmän kustannukset ovat arviolta minimissään 50 000 euroa. Vuoden 2023 talousarvio on lähtökohtaisesti erittäin tiukka jo kirkkomme juhluvoiteen liittyvien kustannusten sekä yleisen kustannustason jyrkän nousun vuoksi. Tällä hetkellä taloudelliset resurssit eivät mahdollista aloitteessa esitetyn, sinänsä tarpeellisen selvityksen tekemistä.

Esitys kuitenkin mahdollistaa asian huomioimisen tulevien päätösten toimeenpanossa ja niiden valvonnassa. Tämä esitys on kustannusneutraali, koska menettelytapojen kuvaukset ja niihin tarvittavat työkalut voidaan tehdä palvelukeskuksessa omana työnä.

Kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanon yhteydessä käytettävä johtamis- ja seurantatyökalu mahdollistaa luotettavan ja systemaattisen pidemmän aikavälin tiedon syntymisen. Tätä tietoa voidaan käyttää tulevien kirkolliskokousaloitteiden laatimisessa, kirkolliskokousten päätöksenteossa sekä myös mahdollisten päätösten toimeenpanon ongelmien korjaamisessa. Tämä ratkaisu parantaa myös kirkollishallituksen toiminnan läpinäkyvyyttä.

Päätös:

Esityksen mukaan. Päätösten toimeenpanon seuranta aloitetaan vuoden 2022 kirkolliskokouksesta.

Merkitään, että metropoliitta Arseni ei osallistunut asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Palvelukeskuksen johtajan esittely 90

Suomen ortodoksisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiön yhteistoimintasopimuksen hyväksyminen vuosille 2023–2027

Taustaa:

Yhteistoimintasopimus Suomen ortodoksisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiön välillä päättyy vuoden 2022 lopussa. Suomen ortodoksinen kirkko ja Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiö ovat neuvotelleet uuden yhteistoimintasopimuksen vuosille 2023–2027 (**liite 90**) ja sopineet niistä toiminnoista, joita säätiö toteuttaa yhdessä kirkon kanssa. Kirkko tukee säätiötä vuosittain kirkon talousarvion puitteissa. Määrärahan suuruuden päättää kirkolliskokous vuosittain kirkollishallituksen esityksestä.

Säätiön hallinnoima Suomen ortodoksinen kirkkomuseo RIISA (kirkkomuseo) on maakunnallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävä erikoismuseo, jolla on kansallinen kulttuuritehtävä. Kirkkomuseo vastaa Suomen ortodoksisen kirkon aineellisen, aineettoman ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallettamisesta, säilyttämisestä, esilläpidosta, tutkimisesta ja tulkitsemisesta.

Esitys:

Kirkollishallitus esittää yhteistoimintasopimuksen hyväksymistä vuosille 2023–2027. Kirkon tuki kirkkomuseon säätiölle vuodelle 2023 on 215 000 euroa. Tuen taso nousee edellisvuodesta 2000 euroa ja kirkkomuseon säätiön ja kirkon välillä laaditaan vastikkeeton kuvapankkisopimus, jossa määritellään kirkon tarpeiden mukaisesti kuvapankin kuvien käyttöoikeudesta.

Tuen määrä määritellään vuosittain kirkolliskokouksen hyväksymän talousarvion yhteydessä.

Perustelut:

Kirkkomuseon tehtävänä on ylläpitää ja vahvistaa tietoisuutta kulttuurista, historiasta ja ympäristöstä. Se tekee toiminnallaan tunnetuksi ortodoksisuutta ja historian ymmärrystä sekä vahvistaa kirkon myönteistä julkisuuskuvaa. Valtakunnallisena erityisosaajana kirkkomuseo toimii yhteistyössä seurakuntien, hiippakuntien, luostareiden ja kulttuuriperintötyötä edistävien organisaatioiden kanssa.

Asiantuntijaorganisaationa kirkkomuseo edistää kulttuuriperintöä koskevan tiedon saatavuutta näyttely-, tutkimus- ja julkaisutoiminnalla, kulttuurikasvatuksella ja tiedonvälityksellä. Kirkkomuseossa tehtävä työ kohdistuu lapsiin, nuoriin ja aikuisiin yli kieli-, kulttuuri- ja uskontorajojen.

Kokoelmat ovat museoiden perusta. Säätiön hallussa ja omistuksessa olevat kokoelmat ovat kansallista kulttuuriperintöä. Ne koostuvat Laatokan Valamon luostarin Muinaismuistokokoelman sekä Karjalasta ja Petsamosta evakuoitujen luostareiden ja seurakuntien aineistosta, yksityisten ja yhteisöjen lahjoituksista, talletuksista ja kokoelmaostoista.

Kirkkomuseo on kirkon keskeinen yhteistyökumppani kaikissa yllä mainituissa toiminnoissa. Uudistettu sopimus takaa tuloksellisen yhteistyön jatkumisen ja syventämisen. Maltillisella tuen tason nousulla ortodoksinen kirkko saa käyttöönsä kuva-aineistoa, jota voidaan hyödyntää monissa kirkon toiminnoissa.

Kirkkomuseon säätiön talous on saatu kuntoon ja kirkkomuseon toimintaa on kehitetty hyvin olemassa olevien taloudellisten resurssien puitteissa.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Kuvapankkisopimusta tehdessä otetaan huomioon luostareiden ja kirkon sekä seurakuntien toimintaa tukevien järjestöjen tarpeet.

Palvelukeskuksen johtajan esittely**91****Ortodoksisen kirkon viestintäsuunnitelma vuodelle 2023****Taustaa:**

Kirkolliskokous päätti talousvaliokunnan mietinnön pohjalta, että kirkon viestintä laatii kattavan viestintäsuunnitelman, jossa kuvataan viestinnän toimintatavat. Valiokunta edellyttää, että kirkollishallitus valmistelee viestintäsuunnitelman ja esittelee sen kirkolliskokousseminaarissa kesäkuussa 2022. Viestintäsuunnitelma ei ehtinyt valmistua tavoiteajassa ennen kirkolliskokousseminaria. Nyt viestintäsuunnitelma on valmistunut ja se lähetetään tiedoksi kirkolliskokoukselle.

Esitys:

Kirkollishallitus hyväksyy **liitteenä 91a** olevan viestintäsuunnitelman ja lähettää sen tiedoksi kirkolliskokoukselle. Viestintäsuunnitelman liitteenä on myös Aamun Koiton asiakastytyväisyyskyselyn tulokset, **liitteet 91 b-c**.

Perustelut:

Kirkolliskokouksen talousvaliokunta on edellyttänyt, että kirkon viestinnästä laaditaan kattava viestintäsuunnitelma ja se esitellään kirkolliskokousseminaarissa. Viestintäsuunnitelma ei ehtinyt kirkolliskokousseminariin, joten se tulee tiedoksi kirkolliskokoukselle.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Kirkollishallitus näkee kuva-arkiston osana kirkkomuseo RIISAn kanssa tehtävää yhteistyötä.

Kriisiviestinnän ohjeistus sisältyy kirkon ja seurakuntien laatimiin valmiussuunnitelmiin, eikä sen tarvitse olla jatkossa osa viestintäsuunnitelmaa.

Kirkollishallituksen lakimiesjäsenen esittely 92

Kirkkoherra Markku Salmisen oikaisuvaatimus Helsingin ortodoksisen seurakunnan seurakunnanneuvoston 22.9.2022 tekemästä päätöksestä (10 §) sekä vaatimus seurakunnanneuvoston päätöksen täytäntöönpanokiellosta

Vaatimukset:

Salminen pyytää, että seurakunnanneuvoston päätös kumotaan, koska päätöksentekoon on osallistunut esteellinen jäsen. Salminen pyytää myös, että kirkollishallitus kieltää seurakunnanneuvoston päätöksen täytäntöönpanon. **Liite 92.**

Esitys:

Kirkollishallitus hylkää pyynnön seurakunnanneuvoston päätöksen täytäntöönpanon kieltämisestä.

Perustelut:

Seurakunnanneuvosto on yllä mainitussa pykälässä lähettänyt asian ohjeistuksen mukaiseen käsittelyyn. Neuvosto tullaan kutsumaan koolle, kun asia on valmisteltu.

Seurakunnanneuvosto on päättänyt aloittaa asiassa päätöksenteon valmistelun. Seurakunnanneuvoston pöytäkirjan viitattu asiakohda ei sisällä sellaista päätöstä, jossa olisi täytäntöön pantavaa. Kyseessä on asian valmistelu. Näin ollen kirkollishallituksella ei ole perusteita määrätä täytäntöönpanokielloa.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Kirkkopalvelujen koordinaattorin esittely 93

Suomen ortodoksisen kirkon barometrin käynnistäminen

Kirkolliskokousedustajat Elina Palola, Ulla Saarinen ja Aleksander Roszczenko esittävät aloitteessaan (**liite 93a**), että kirkolliskokouksen olisi varattava noin 18 000 euron määräraha yhteistyösopimuksen toteuttamiseen Itä-Suomen yliopiston teologian osaston ja Suomen ortodoksisen kirkon kanssa. Yhteistyösopimus mahdollistaisi barometrin toteuttamisen. Barometrissä tulisi kerätä pitkällä aikavälillä karttuvaa perustietoa kirkon tilasta, toiminnasta ja kehityksestä sekä kulloinkin ajankohtaisista kirkon kannalta tärkeistä ilmiöistä ja kysymyksistä. Kirkon strategiatyö tarvitsee olennaista ja ajantasaista tietoa. Vuoden 2021 kirkolliskokous päätti antaa barometrin käynnistämiseen 8 000 euroa (sis. alv).

Kirkollishallituksen päätti istunnossa 27.4.2022 (§ 28), että aloitteen tekijät yhdessä yliopiston kanssa pohtivat tiedonkeruuseen sopivia asioita ja esitys tuodaan kirkollishallituksen kesäkuun istuntoon. Poissaolojen ja kesälomien vuoksi käsittely siirtyi syksyyn.

Maria Takala-Roszczenko ja Pekka Metso tekivät annetun päätöksen pohjalta esityksen ”Kutsuva ja kukoistava kirkko”; Suomen ortodoksisen kirkon barometri 2023. Sen mukaan olisi mahdollista tehdä

kyselytutkimus, joka pohjautuu Suomen ortodoksisen kirkon 2021–2025 tekemän strategian kahteen tavoitteeseen.

Paperinen kysely lähetetään 1000 seurakuntalaiselle. Materiaalikustannuksiin tarvitaan lisämääräraha.

Yliopisto oli valmis neuvottelemaan asiasta. Toinen ryhmä muodostuu seurakuntien neuvostojen ja valtuustojen jäsenistä sekä hiippakuntaneuvoston jäsenistä. Kolmannen ryhmän muodostavat työsuhteessa olevat kirkon työntekijät. Kahdelle viimeksi mainitulle ryhmälle kysely toteutetaan sähköisenä. Aineiston keruu sijoittuu talveen 2022–2023. Kirkon rahoittamalla summalla (8000 euroa) palkataan tutkimussihteeri. Yliopisto osallistuu hankkeeseen noin puolen henkilötyövuoden panoksella (30 000 euroa). **Liite 93b.**

Barometri keskittyy kahteen strategian tavoitteeseen:

1. Lisätään luottamushenkilöiden, seurakunnan työntekijöiden ja seurakuntalaisten vuorovaikutusta yhteisten tavoitteiden kirkastamiseksi ja saavuttamiseksi.
2. Luodaan yhteiset toimintamallit kirkon koko henkilöstön hyvinvoinnin, avoimen kuulemisen ja vaikutusmahdollisuuksien sekä jatkuvan oppimisen edistämiseksi.

Esitys:

Aloite hylätään.

Kirkollishallitus lähettää aloitteen uudestaan kirkolliskokouksen sivistysvaliokunnan käsiteltäväksi.

Perustelut:

Kirkko tarvitsee systemaattista ja laajaa, kirkon kannalta relevanttia tutkimusta. Molemmat esitetyt strategian tavoitteet ovat tärkeitä työhyvinvoinnin ja yhteisten päämäärien kannalta. Strategian tavoitteiden toteutumiseen liittyvä barometri tulisi tehdä sitten kun strategia on otettu käyttöön koko kirkossa. Kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelma vuosille 2021–2025 on hyväksytty, mutta sen toimeenpanoa on siirretty. Seurantaraportti tulee toimittaa vuoden 2023 kirkolliskokoukselle. Seurakuntalaisille tehtävä kysely vaatii kirkon keskusrekisterin työpanosta. Keskusrekisteri toimii vajaamiehityksellä ja tilanne tulee jatkumaan muutamia kuukausia. Virkatodistusjonon purku vie aikaa, joten lisätehtäviä tulee välttää henkilökunnan jaksamisen vuoksi. Seurakuntalaiset olisi poimittava käsipoiminnalla. Mitään automaattista tekniikkaa ei ole. Kyselyn lähettäminen vie myös työaikaa. Tämänhetkinen esitys ylittää kirkon talousvaliokunnan määrittelemän budjetin 2000 eurolla.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Kirkkopalvelujen koordinaattorin esittely

94

Uskonnonopetus avustukset 2022

Esteellisyys:

Marko Patronen, Anna-Katriina Salmikangas, Matti Tolvanen

Uskonnonopetuksen avustamiseen on varattu **58 000 euroa**. Avustuksia on haettu seuraavasti:

Seurakunta	avustusta haettu 2022	myönnetty 2021	myönnetty 2020
Helsinki	30 000	3000 budjetin ylityksellä	8 000
Pohjois-Suomi (Lappi/Oulu)	15 000	10 000	9 000
Kuopio/Rautalampi	10 000	9 000	9 000
Saimaa	25 000	18 000	17 000
Tampere/Vaasa	10 000	15 000	15 000
Joensuu	8 000	6 000	-
Jyväskylä	9 000	-	-
Yhteensä	107 000	58 000 + 3000	58 000

Opetuksen jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää. Ortodoksisen uskonnon opettaja kohtaa koko ikäluokan ja on eräissä kunnissa ainoa henkilö, joka ”edustaa lapsille seurakuntaa”. Siksi koulun opetustyötä tulee tukea. Ortodoksinen opettaja kohtaa enemmän oppilaita, kuin mitä ko. ikäluokassa on jäseniä seurakuntien rekisterissä.

Uskonnonopetus voidaan nähdä osana maahanmuuttajatyötä ja kotoutusta. Seurakunnan tulisi varmistaa opetuksen toteutuminen budjetoimalla siihen riittävästi, vaikka kunta on virallinen opetuksen järjestäjä. Opetuksen jatkuvuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta on tärkeää, että seurakunta korvaa opetuskulut silloin kun opetuksen järjestäjän alueella on alle kolme ortodoksisen kirkkoon kuuluvaa oppilasta. Matkakulujen korvaaminen varmistaa, että alueelle saadaan kiertävä opettaja. Kunnat eivät ole velvollisia korvaamaan matkoja tuntiopettajille. Uuden OVTES:n 2022–2025 mukaan päätoimiset kiertävät opettajat voivat saada kiertämisen vuoksi pienen rahakorvauksen. Viranhaltijoille korvaus maksetaan tuntihojennuksina. Myös kiertävä opettaja voi saada korvauksen tuntihojennuksena, jos se vaikuttaa päätoimisuuden täyttymiseen. Tämä on pieni lisä kiertävien opettajien työhön, joka ei ole kovin houkutteleva työn raskauden vuoksi. Jotkut seurakunnat ovat tukeneet opettajia maksamalla tuntihojennuksia.

Olemme Kuntaliiton kanssa sopineet, että ortodoksinen seurakunta voi osallistua kuluihin silloin kun opetus tapahtuu opetussuunnitelman mukaan. Tämä on etu, vaikka se aiheuttaa kuluja.

Uskonnonopetusmenojen vertailu seurakunnittain on hankalaa. Kouluvuosi jakaantuu kahdelle vuodelle ja arviointivuotena tulisi olla vahvistettu tilinpäätös eli vuosi 2021. Menoissa ei ole suuria muutoksia ja osa on antanut arvion vuoden 2022 menoista, sillä edellisen vuoden menot eivät ole aivan vertailukelpoisia koronarajoitusten vuoksi. Osa seurakunnista ilmoittaa kuinka monta prosenttia uskonnonopetusmenot ovat seurakunnan kokonaisbudjetista, osa kertoo vain euromäärän, jossa ei ole vertailukohtaa budjettiin. Lähtökohtana avustukselle on uskonnonopetuksen turvaaminen ja seurakunnan maksukyky.

Seurakuntien hakemukset:

Helsinki: Helsingin ortodoksinen seurakunnan alue on Laajentunut Lahden ja Hämeenlinnan seurakuntien liitoksen jälkeen. Seurakunta ei ole maksanut ajohuojennuksia eikä matkakuluja opettajille. keväällä 2022. Opetusmenot ovat n. 34 000 euroa. Seurakunnan kasvatustyöntekijä auttaa opetusasioissa ja hänen palkkakuluistaan puolet eli 16 200 euroa on uskonnonopetukseen liittyvä menoerä.

Pohjois-Suomi: Vuoden 2022 arvion mukaan palkka- ja matkakulut ovat yhteensä 12 657 euroa. Uskonnonopetuksen kokonaismenot olivat 16 500 euroa.

Kuopio: Opettajien matkalaskuihin ja opetuskuluihin kuluu vuonna 2022 noin 15 000 euroa. Kaikkiaan uskonnonopetusmenot ovat 16 000 euroa eli noin 1 % seurakunnan budjetista.

Saimaa: Seurakunnan alueella on 20 pientä kuntaa, joissa ei täyty ns. kolmen sääntö ja sekä opetus- että matkakulut maksaa seurakunta. Seurakunta maksoi vuonna 2021 opetuskuluja 9822 euroa ja matkakuluja koronarajoitusten vuoksi vain 20 777 euroa. Uskonnonopetusmenojen osuus on 5 % seurakunnan budjetista.

Tampere: Vaasan kappeliseurakunnan alueella opetusryhmät ovat pieniä ja kaukana toisistaan. Avustusta haetaan sekä matka- että palkkakuluihin Vaasan alueelle. Arvio vuoden 2022 matka- ja opetuskuluista on 14 022 euroa. Koko uskonnonopetusbudjetti on 48 030 euroa.

Joensuu: Joensuu ortodoksinen seurakunnan uskonnonopettajien matkakulut ovat vuonna 2022 noin 16 000 euroa. Kaikki opetuskulut ovat kuntien vastuulla. Uskonnonopetusmenot ovat 0,8 % toimintakuluista.

Jyväskylä: Jyväskylän ympärillä on myös paljon pieniä kuntia. Vuoden 2022 opetus- ja matkakulujen arvio on 15 100 euroa. Uskonnonopetukseen liittyy myös teemapäiviä ja retkikuluja. Uskonnonopetusmenot on noin 5% seurakunnan 2022 talousarvioluonnoksessa.

Päätösesitys:

Seurakunta	2022
Helsinki	3 000
Pohjois-Suomi	8 000
Kuopio	8 000
Saimaa	18 000
Tampere/Vaasa	8 000
Joensuu	5 000
Jyväskylä	8 000

Kirkollishallitus pitää tärkeänä, että uskonnonopetus kouluissa turvataan. Avustusten myöntämisperusteina ovat uskonnonopetusmenot, seurakunnan maksuvalmius, seurakunnan oma budjetointi aikaisemmat avustukset ja uskonnonopetusjärjestelyt seurakunnan alueella. Tässä on huomioitu matka- ja opetuskulut, jotka ovat helpoimmin vertailtavissa. Helsingin suuri koko tekee vertailun vaikeaksi. Uskonnonopetusmenot ovat pieni osa seurakunnan budjetissa, mutta % luku puuttuu. Helsingin opetuskulut ovat suuret numeraalisesti, mutta väkiluku ja seurakunnan budjetti huomioiden menot ovat pienet. Jyväskylän ja Saimaan ortodoksiset seurakunnissa uskonnonopetusmenot ovat 5% seurakunnan budjetista, Kuopiossa 1% ja Joensuussa 0,8%. Koska tässä on kyseessä avustus, se tulisi osoittaa tukena vähävaraisille seurakunnille, joiden menot ovat suuret. Näin opetus voidaan turvata koko maassa.

Kirkollishallitus kiinnittää huomiota siihen, että uskonnonopetusjärjestelyjä pitää tarkastella seurakunnan alueella kokonaisuutena ja pyrkiä koordinoimaan opetus niin, ettei turhia matkakuluja synny. Tämä edellyttää yhteistyötä koulujen kanssa, sillä opetus on kuntien vastuulla.

Edellä esitetyt summat ovat enimmäismääriä, maksatus tapahtuu toteutuneiden kulujen mukaan.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkitään, että Marko Patronen, Anna-Katriina Salmikangas ja Matti Tolvanen eivät osallistuneet asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Kirkkopalvelujen koordinaattorin esittely

95

Koulutustoimikunnan väliraportti

Vuoden 2021 kirkolliskokous päätti, että kirkolle tulee nimetä koulutustoimikunta. Sen tehtävänä on rakentaa yhtenäinen opintojen kokonaisuus sekä täydennyskoulutusohjelma kaikille kirkon työntekijöille.

Kirkollishallituksen istunnossa 15.3.2022 (pöytäkirjan §17) toimikuntaan nimettiin kirkkoherra **Markku Salminen**, kanttori **Eija Honkaselkä**, pastori **Jaso Pössi**, rehtori **Sirpa Koriala**, yliopisto-opettaja **Teemu Toivonen**, sosiaalineuvos **Elina Palola** ja kirkkopalvelujen koordinaattori **Sirpa Okulov**. Toimikuntaa täydennettiin 10.6.2022 kirkollishallituksen istunnossa (pöytäkirjan §46) nimeämällä siihen Ortodoksisen seminaarin johtaja **Mikko Sidoroff** ja kirkkomusiikin opettaja **Petri Nykänen**. Molemmat ovat osallistuneet kirkon omien opintojen opetussuunnitelmatyöhön. Elina Palola pyysi eroa toimikunnan työstä ja hänen tilalleen valittiin 28.9.2022 kirkollishallituksen istunnossa (pöytäkirjan §79) **Soili Penttonen**.

Kirkollishallituksen päätöksen 15.3.2022 mukaan työryhmä tekee esityksiä hengellisen työntekijöiden koulutusohjelmaksi ja kartoittaa mitkä yliopiston tarjoamat opinnot voidaan katsoa osaksi pakollisia kirkon omia opintoja. Tämä koskee uusia teologian maistereita. Toimikunta päivittää jo olemassa olevan opetussuunnitelman. Toimikunta suunnittelee opetuksen seurantajärjestelmää ja valtakunnallisen koulutuskalenterin toteuttamista. Työryhmällä ei ole koulutuksen järjestämisen velvoitetta. Työryhmän

toimikausi on sama kuin kirkolliskokouksen toimikausi. Työryhmän tulee jättää väliraportti syyskuussa 2022. Toimikunnan työn tarkempi kuvaus on väliraportissa. **Liite 95.**

Toimikunta on kokoontunut kaksi kertaa Teamsin-välityksellä. Toimikunnan puheenjohtajaksi valittiin rehtori **Sirpa Koriala** ja sihteeriksi kirkkopalvelujen koordinaattori **Sirpa Okulov**. Toimikunta totesi, että piispainkokous on hyväksynyt opetussuunnitelman rungon. Opetussuunnitelmaa tarkasteltiin tämän päivän näkökulmasta. Yliopisto tarjoaa mahdollisuuden maisterintutkinnon jälkeisiin opintoihin vielä kaksi vuotta opintojen jälkeen. Opintojen saatavuutta varmistetaan kirkon Vuolearning-oppimisalustan kautta. Kirkon rakenneuudistus aiheuttaa myös päivittämistä opintosuunnitelmateksteissä.

Teologian maisterin tutkinnon jälkeiset kirkon omat opinnot-kokonaisuus päivitetään. Nimi muutetaan **kirkon työelämäopinnoiksi**. Päivitetty suunnitelma lähetetään lausuntokierrokselle. Toimikunta selvittää yliopistoväylät päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Esitys:

Koulutustoimikunnan väliraportti hyväksytään.

Perustelut:

Koulutustoimikunta on aloittanut työnsä. Työskentelyssä on päästy eteenpäin. Väliraportti tehtiin kirkollishallituksen määrittelemän aikataulun puitteissa.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Taluspäällikön esittely

96

Keskusrahaston vuoden 2023 talousarvio ja vuosien 2024–2025 taloussuunnitelmat

Kirkollishallitus on käsitellyt talousarvion linjauksia 28.9.2022. Talousarvioesitys on laadittu olemassa olevien tietojen ja päätösten perusteella. Esittelyn liitteenä on tarkennettu talousarvioesitys sekä kustannuspaikkakohtaiset perustelut.

Esittelyn liitteet:

Liite 96a, talousarvioesitys

Liite 96b, kustannuspaikkakohtainen talousarvioesitys. *Liite on salassa pidettävä, laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta §24*

Liite 96c, talousarvion kustannuspaikkakohtaiset perustelut. *Liite on salassa pidettävä, laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta §24*

Esitys:

Kirkollishallitus lähettää kirkon vuoden 2023 talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2025 kirkolliskokouksen talousvaliokunnan käsiteltäväksi.

Kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle, että talousarvion sitovuustaso on taloussäännön mukaisesti kustannuspaikka. Kustannuspaikkavastaavalla on harkintavalta enintään 10 prosentin suuruisiin perusteltuihin poikkeamiin ja kirkollishallituksella on kustannuspaikkakohtainen harkintavalta enintään 20 prosentin suuruisiin perusteltuihin poikkeamiin.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Taluspäällikön esittely

97

Skiitta osakeyhtiön talousarvio 2023 ja suunnitelmavuodet 2024–2025

Skiitta Oy:n talousarvio vuodelle 2023 on ylijäämäinen 9 200 euroa. Vuokratulojen arvioidaan olevan noin 63 000 euroa. Suurimmat kuluerät ovat vastikkeet (33 000 euroa) ja korjauksista sekä kalustohankinnoista tehtävät poistot (5 200 euroa). Suomen ortodoksisen kirkon myöntämästä lainasta ei peritä korkoa kirkollishallituksen päätöksen 13.10.2021 mukaisesti.

Esitys:

Kirkollishallitus hyväksyy **liitteen 97** mukaisen talousarvion ja –suunnitelman ja lähettää sen kirkolliskokoukselle tiedoksi.

Perustelut:

Skiitta osakeyhtiön omistaa Suomen ortodoksinen kirkko. Yhtiön päätösvaltaa käyttää kirkollishallitus.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

98

Kirkolliskokouksen toimihenkilöiden valitseminen sekä menojen kattaminen ja palkkioista päättäminen

Esitys:

Kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle, että kirkolliskokouksen puheenjohtajana toimii arkkipiispa Leo, 1. varapuheenjohtajana metropoliitta Arseni 2. varapuheenjohtajana metropoliitta Elia sekä 3. varapuheenjohtajana on pappisjäsen ja 4. varapuheenjohtajana on maallikkojäsen.

Lisäksi esitetään, että kirkolliskokouksen lakimiehenä toimii Peter Saramo ja sihteerinä hallintosihteeri Annalea Kemppainen.

Edelleen kirkollishallitus esittää, että mahdollisten tervehdysten lähettämisestä ja muista käytännön järjestelyistä huolehtii sihteeristö puheenjohtajiston johdolla.

Kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle, että kirkolliskokouksen menot katetaan keskusrahaston varoista ja että edustajille, sihteereille ja avustajille suoritetaan palkkiot ja korvaukset seuraavasti:

1. Matkakorvaukset ja päivärahat toimihenkilöille maksetaan kirkon työehtosopimuksen mukaan.
2. Toimihenkilöiden osalta mahdollinen ylityö pidetään vapaana.
3. Edustajien ja avustajien majoitus sekä matkakorvaukset kokouspäivinä maksetaan suoraan kirkon varoista. Edustajat vastaavat mahdollisista puhelinkuluistaan itse. Palkkioina suoritetaan kokouspäiviltä puhemiesistölle 50 euroa ja muille kokousedustajille 40 euroa. Palkkion lisäksi kokousedustajille korvataan kokouksesta aiheutuneet todelliset ansionmenetykset.
4. Valiokuntien puheenjohtajille ja sihteereille maksetaan palkkiona 50 euroa kokouspäivältä.
5. Edustajille ei makseta kokouspäiviltä erillistä päivärahaa.
6. Edustajien tulee hakea korvauksia kahden kuukauden kuluessa kirkolliskokouksen päättymisestä.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

99

Vuoden 2022 kirkolliskokouksen asialuettelon vahvistaminen

Kokouksen järjestäytyminen

1. Puheenjohtajiston ja sihteeristön toteaminen sekä varapuheenjohtajien valitseminen
2. Kirkolliskokouksen asialuettelon vahvistaminen ja asioiden käsittely valiokunnissa
3. Kirkolliskokouksen menojen kattaminen, päättäminen edustajien ja avustajien palkkioista

Kirkollishallituksen esitykset

4. Kirkon keskusrahaston tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus vuodelta 2021 sekä vastuuvapaudesta päättäminen
5. Keskusrahaston vuoden 2023 talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2024–2025
6. Itä-Suomen yliopiston tutkimusraportti ortodoksisesta kirkosta annetun lain ja kirkkojärjestyksen säännösten muuttamiseksi ja hallituksen esitykseksi
7. Kirkolliskokousaloite ukrainankielisen papin palkkaamiseksi
8. Kirkolliskokousaloite kirkon lakipalveluiden järjestelyistä
9. Kirkolliskokousaloite ortodoksisen matrikkelin laatimiseksi
10. Kirkolliskokousaloite seurakuntarakenteiden uudistukseen liittyvä tutkimus
11. Kirkolliskokousaloite osallistumisen toimintaohjelmasta
12. Kirkolliskokousaloite keskusrahastomaksun tason, määrätymisperusteiden sekä tarkoituksenmukaisen käytön arviointi ja selvitys niiden uudistamistarpeista
13. Kirkolliskokousaloite työryhmän perustaminen kirkolliskokouspäätösten tuloksellisuuden tutkimiseksi
14. Työryhmän ehdotus Suomen ortodoksisen kirkon kulttuuriperintöstrategiaksi
15. Suomen ortodoksisen kirkon barometrin käynnistäminen

Tiedoksi merkittävät asiat

16. Vuoden 2021 kirkolliskokouksen päätökset ja jatkotoimet
17. Kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman seurantaraportin jatkoaika
18. Kirkkokalenterityöryhmän väliraportti
19. Koulutustoimikunnan väliraportti
20. Viestintäsuunnitelma
21. Keskusrahaston ja seurakuntien yhteiset tulos- ja taselaskelmat sekä Valamon luostarin ja Lintulan luostarin tilinpäätökset vuodelta 2021
22. Yhdistelmä-laskelma, joka käsittää kirkon keskusrahaston tilinpäätöksen, Skiitta Oy:n tilinpäätöksen sekä Konevitsan ja Petsamon luostarien tilinpäätökset vuodelta 2021
23. Skiitta Oy:n talousarvio vuodelle 2023

Esitys:

Kirkollishallitus vahvistaa vuoden 2022 kirkolliskokouksen asialuettelon.

Kirkollishallitus esittää, että asiat käsitellään valiokunnissa seuraavasti:

Hallintovaliokunta, asiat: 10, 13

Lakivaliokunta, asiat: 6, 8

Sivistysvaliokunta, asiat: 9, 11, 14, 15

Talousvaliokunta, asiat: 4, 5, 7, 12

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

100

Ylimääräinen kirkollishallituksen istunto**Esitys:**

Palvelukeskuksen lakimiehen rekrytoinnin vuoksi varataan kokouspäivä mahdolliselle ylimääräiselle kirkollishallituksen istunnolle.

Ylimääräinen kirkollishallituksen istunto pidetään Kuopiossa 19.12.2022 klo 13.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Huomionosoitukset

101

Metropoliitta Elia on 25.9.2022 myöntänyt siunauskirjat seuraaville henkilöille:

Salonen Pekka Juhani
 Salonen Riitta Marja-Liisa
 Joki Riikka Mari
 Luonila Anita Orvokki
 Alhanen Niina Susanna
 Luonila Jyri Joonas Samuli
 Ojanen Maria Susanna
 Lyutykh Alexander
 Peiponen Seppo Juhani
 Nousiainen Tuula Annikki
 Luonila Jarkko Johannes
 Leino Leena

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Tiedoksi

102

Sote-uudistuksen vaikutus kirkollisverokertymään

Vuoden 2023 alussa tapahtuva siirtymä hyvinvointialueisiin muuttaa kirkollisveron perusteena olevaa veropohjaa.

Suomessa toteutetaan 1.1.2023 alkaen kauan valmisteltu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus, jonka myötä vastuu näiden palveluiden järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille, joita on 21 kappaletta. Poikkeuksen muodostaa Helsingin kaupunki, jolla säilyy sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu.

Uudistus vaikuttaa myös kaikkeen verotukseen. Uudessa järjestelmässä verotuksen painopistettä siirretään kuntaverotuksesta valtionverotukseen päin ja kuntaverotuksen vähennyksiä karsitaan. Tämä siirtymä muuttaa kunnallisveron ja samalla myös kirkollisveron perusteena olevaa veropohjaa. Veropohjan muutokset jakautuvat eri tavoin eri seurakuntien kohdalla.

Valtiovarainministeriön evankelis-luterilaisille seurakunnille tekemän ennusteen mukaan soteuudistus ei alenna yhdenkään seurakunnan veropohjaa – sen sijaan joidenkin alueiden veropohjan arvioidaan pysyvän ennallaan tai kasvavan.

Kirkollisverokertymä on viime vuosina vaihdellut monista eri syistä (tulorekisteri, koronapandemia). Soteuudistuksesta aiheutuva veromuutos vaikeuttaa seurakuntien verotulojen ennustamista myös tulevana vuonna.

Taloustyöryhmä tutustui valtiovarainministeriöltä saamiinsa evankelis-luterilaiselle kirkolle laadittuihin laskelmiin ja materiaaleihin. Näiden tietojen pohjalta taloustyöryhmä suosittelee kaikkia ortodoksia seurakuntia pitäytymään nykyisissä veroprosenteissa. Tarvittaessa kirkollisveromuutoksia suositellaan tekemään vasta syksyllä 2023, jolloin verouudistuksen vaikutukset ovat tiedossa.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Pöytäkirjan tarkastajat

103

Esitys:

Pöytäkirjan tarkastavat metropoliitta Elia ja nunna Elisabet.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Aika ja paikka alussa mainitut

Puheenjohtaja

Leo
Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Pöytäkirjan tarkastajat

Metropoliitta Elia

Nunna Elisabet

Kirkollishallituksen istunnon sihteeri

Jari Rönkkö

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Kirkollishallituksen istunnon 13.10.2022 pöytäkirja on tarkastettu 14.10.2022 ja todettu se kokouksen kulun mukaiseksi.

Pöytäkirja on lisätty kirkon nettisivuille 14.10.2022 ja määräaika oikaisuvaatimukselle ja valitukselle lasketaan edellä mainitusta päivämäärästä.